

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים

1. ההצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית המפורסמת בזאת היא דוגמה הכוללת כמה אפשרויות פתרון בתשובות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שיתקבלו על-ידי מעריכי הבחינה.
2. הפתרון להלן מביא את עיקר הסוגיות המרכזיות שהיו טעונות ליבון במסגרת המבחן, אך יודגש כי הוא איננו תשובה מלאה ומקיפה, המזכה בניקוד מלא. נדגיש כי ציון המבחן מורכב, מטבע הדברים, גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – פרסום הצעת הפתרון כפוף לטעויות, ואין בו כדי לחייב קבלת תשובה שגויה בידי מעריכי הבחינה.
4. בהתאם לחוזר מנכ"ל: טוהר הבחינות – תשע"ה/9ד, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, מס' 014381, חורף תש"ף

פרק ראשון — הבנת הנקרא (50 נקודות)

יש לענות על כל השאלות 1-6 שבפרק זה.

1. יש להשיב על השאלה מהו ביוש על פי שורות 2-4.
ביוש הוא חשיפה ברבים של מידע שלילי על אדם שמטרתה לבייש אותו.
2. א. יש להשיב על השאלה לשם מה השתמשו בביוש בעבר.
בעבר ביישו אנשים כדי להעניש אותם וכדי להרתיע אחרים.
ב. יש להשיב מהו, לפי דעתה של הכותבת, ההבדל העיקרי בין תופעת הביוש בעבר ובין תופעה זו כיום.
כיום עוצמת ההשפלה של הביוש גדולה הרבה יותר מבעבר.
ג. יש להביא שלוש סיבות להבדל זה.
סיבה 1: הביוש נעשה ברשתות חברתיות (במרשתת).
סיבה 2: המרשתת היא כלי תקשורת שאין לו גבולות.
סיבה 3: המרשתת היא כלי נגיש.
3. יש לקבוע בנוגע לכל אחד משני הקטעונים שפורסמו במרשתת מה הם המניעים לפרסום המידע, על פי שורות 14-19.
שני מניעים לפרסום המידע הפוגעני: רצון אכזרי להשתעשע בחלשים והצורך לזכות בפרסום
שני מניעים לפרסום הסרטון באתר האינטרנט: הרתעת אנשים מלחרוג מן הכללים המקובלים בחברה ועזרה בשמירה על התנהלות תקינה של החברה
4. א. — הכותבת שוללת פרסום כל סוג של מידע מבייש במרשתת.
ב. יש להביא מן הקטע נימוק מוסרי אחד לביסוס עמדתה של הכותבת.
יש בביוש פגיעה בזכותו הבסיסית של כל אדם לפרטיות ולכבוד.
ג. יש להשלים את הקטע הנתון.
התהליך שצריך להחליף את הביוש הוא משפט הוגן ואובייקטיבי, כי פרסום מידע מבייש לפני הוכחת האשמה הוא צורה מעוותת ומסוכנת של "צדק", והאנשים שמתפרסם עליהם מידע מבייש אינם זוכים למשפט הוגן ואינם נענשים על פי חומרת מעשיהם.
5. א. יש להביא משורות 26-28 דוגמה אחת לשאלה רטורית.
"איך היינו מרגישים אם כל טעות שלנו הייתה מפורסמת בציבור ומובילה לביוש פומבי?"
ב. — לעורר בקוראים רגשות ומחשבות בנוגע לעצמם.
ג. — ביוש שנעשה ברבים

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תש"ף, מס' 014381

6. שאלת דעה אישית

יש להשיב אם העמדה של הכותבת והנימוקים שלה בנוגע לתופעת הביוש מעוררים הזדהות, ולנמק את התשובה.

דוגמה:

אני איני מזדהה עם העמדה של הכותבת ועם הנימוקים שלה בנוגע לתופעת הביוש. אני סבור שלא כל פגיעה של אדם באחר היא עניין להתערבות של בית משפט. לדעתי, אדם שנפגע מאדם אחר, ובמיוחד מאדם אלים, מותר לו ולעיתים אף חובה עליו לפרסם מידע על הפוגע כדי שלא יפגע באחרים, ואם יש בזה ביוש, הוא אף תוצר לוואי של הפרסום, אך לא המטרה שלו. באופן דומה אני סבור שעל אדם שרואה עבירה חלה חובה לפרסם את דבר העבירה, גם כדי שהעברייני יתפסו וגם כדי שאחרים יראו וייראו. יש חשיבות גדולה לביוש כיום, מכיוון שלרבים מאוד אין גבולות, והם סבורים שמותר להם לעשות ככל שעולה על רוחם.

פרק שני — הבעה בכתב: ספרות או חיבור (25 נקודות)

יש לענות על אחת מן השאלות 7-8 שבפרק זה.

7. רשימה (25 נקודות)

א. (1) יש להשיב, על פי קטע א מן הרשימה **בלטה**, מהו השינוי שחוה המספר בילדותו, ומה גרם לשינוי זה. המספר היה, לדבריו, ילד פחדן ורכוּכּי. העמידה על הבלטה הפכה אותו לאמיץ ובעל כוחות. העמידה על הבלטה היא הרגע שחולל את השינוי, שקרה בדרך נס.

(2) יש להסביר מדוע הזיכרונות של המספר מבגרותו מעוררים בו כעס. הזיכרונות מבגרותו מעוררים במספר המבוגר כעס מפני שהנס שקרה לו בילדותו לא חזר בבגרותו ולא סייע לו להפוך את חייו להצלחה. לדעתו, חייו היו רצף של כישלונות בכל תחום משום שלא הזדמן לו לעמוד שוב על הבלטה ההיא ולפעול מתוך תחושה של כוח וביטחון.

ב. יש להביע דעה על פי מה נקבעת הצלחה של אדם: גורל ומזל או מעשים ופעולות של האדם עצמו, לנמק את הדעה, ולהביא דוגמאות.

דוגמה לתשובה:

לדעתי מה שקובע בחיים הם מעשים ופעולות של האדם עצמו. אנחנו פועלים, נכשלים ולומדים מכישלונותינו. אנחנו אדוניים לעצמנו, ואנחנו יכולים לקבוע את דרכנו המקצועית והאישית. אדם שלומד מקצוע מבוקש, ומשקיע בו, יוכל להגיע להישגים מקצועיים ולהתקבל לעבודה בתחום שלו. אין עבודה בלי מאמץ. אדם שסבור שגורל ומזל קובעים את ההצלחה בחיים, לא יתאמץ ולא ינסה להגיע להישגים, כי הוא חושב שזה לא בשליטתו, ועל כן הוא יישאר במקום ולא יצליח להתקדם בחיים.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תש"ף, מס' 014381

8. חיבור (25 נקודות)

- א. יש להשיב על השאלות שנועדו לעזור לתכנן את רצף הרעיונות בחיבור.
- המאפיינים הייחודיים של האינטרנט הם היותו חסר גבולות, נגיש לכולם, אין פיקוח על המידע המתפרסם בו, הגולשים אינם צריכים להזדהות בו בשמם, וקשה מאוד להסיר את המידע המתפרסם בו.
 - ההשפעה ההרסנית של האינטרנט היא שהוא יכול להביא בני נוער לידי מצב נפשי קשה מאוד.
 - הצד החיובי של האינטרנט הוא שבני נוער יכולים לקבל בו תמיכה בלי להזדהות.
 - לדעתך, הטענה שקראתי בנוגע להשפעת האינטרנט על בני נוער נכונה.
 - משום שבני נוער רבים נפגעים ממידע המתפרסם באינטרנט, מידע מבייש, פוגעני ובלתי מצונזר שאי-אפשר להעלימו. מידע זה גורם מצוקה רבה לבני הנוער. עם זאת האינטרנט משמש גם מקום שבו בני הנוער יכולים לקבל תמיכה וסיוע נפשי.
 - לדוגמה, נערה שמציקים לה ברשת החברתית יכולה לדווח בעילום שם על המקרה שלה באתר ייעוץ באינטרנט, ואנשי מקצוע ינסו לעזור לה בשיתוף המשטרה והצוות בבית הספר.
 - המסקנה שלי היא שבני נוער שגולשים באינטרנט להנאתם מסתכנים בפגיעה, מכיוון שהם אינם מודעים לסכנות באינטרנט.
 - אני ממליץ שמשרד החינוך יכשיר יועצים פדגוגיים להדריך בני נוער כיצד להשתמש באינטרנט בלי להיפגע.
- ב. יש לכתוב חיבור על פי הרעיונות בסעיף א.
- כתיבת חיבור עברי מבוססת על המיומנויות הנרכשות על פי תוכנית הלימודים.
- בדיקת החיבור תיעשה על פי אמות המידה לבדיקת חיבור.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תש"ף, מס' 014381

פרק שלישי – לשון (25 נקודות)

יש לענות על שאלות 9-15 שבפרק זה.

חלק א – הפועל (10 נקודות)

שאלה 9: ניתוח פעלים

- א. (1) ר-ת-ע
(2) הפעיל
(3) נרתעים
- ב. (1) ר-ח-ב
(2) התפעל
(3) הרחיב
- ג. (1) ס-ג-ל
(2) פועל
(3) הסתגלו
- ד. (1) ע-ב-ר
(2) פעל / קל
(3) תועבר
- ה. (1) ת-פ-ס
(2) נפעל
(3) לתפוס

חלק ב – שם העצם (5 נקודות)

שאלה 10: מיון שמות (3 נקודות)

יש למיין את שש המילים שבקטע על פי הטבלה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	שאלה מלעז
איום	סרטון	וידאו
העלבה	שקרי	טקסט

שאלה 11: מילה יוצאת דופן מבחינת השורש (נקודה אחת)

— משפטים

— השורש המשותף לשלוש המילים: פ-ש-ט

שאלה 12: צורת סמיכות ברבות ובזכר (נקודה אחת)

— בנות ברית

— בן ברית

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תש"ף, מס' 014381

חלק ג – שם המספר (4 נקודות)

שאלה 13

- א. (1) עשרים וארבע
(2) אחת עשרה
ב. (1) חמישה עשר
(2) עשרים וחמישה

חלק ד – מילות קישור ותקינות (6 נקודות)

שאלה 14: מילות קישור (3 נקודות)

- א. כל עוד לא
ב. כי / מפני ש / מכיוון ש
ג. אפילו אם

שאלה 15: תקינות (3 נקודות)

- א. מתאימים
ב. ישן
ג. צָבָע